

1777
1777

B. 51.

Q. D. B. V.

DIE XXX MARTII HORA VIII
QVINQVE SELECTAE CLASSIS ADHVC DISCIPVLI
VERBIS INTER COMMILITONES IN PAEDAGOGIO
REGIO VLTIMIS

DE ΠΑΤΡΙΔΟΜΑΝΙΑΣ VITIO

DICENT

ATQVE SIC

PVBLICAM IVVENTVTIS SCHOLASTICAE LVSTRA-
TIONEM EODEM ET INSEQVENTI DIE AD HORAM VSQVE
XII ET POST MERIDIEM A II AD VI CONTINVANDAM
AVSPICABVNTVR.

IN QVO NEGOTIO

VT HONORIFICA PRAESENTIA SVA
SCHOLARVM

PATRONI, FAVTORES
ET AMICI

EXCITARE TAM DOCENTIVM QVAM DISCEN-
TIVM INDVSTRIAM NE DEDIGNENTVR,
HVMANITER AC PEROFFICIOSE

ROGAT

HIERONYMVS FREYER,

PAEDAGOGH REGH INSPECTOR.

PATRONI PATRES
 ET AMICI
 EXISTANTIUM DOCTISSIMORUM
 ET REVERENDISSIMORUM
 HUIUSMODI
 IN HONOREM
 IN QUODAM
 MENSE
 DE PATRONATU VITIO
 REVERENDISSIMO
 PATRONI PATRES
 ET AMICI
 EXISTANTIUM DOCTISSIMORUM
 ET REVERENDISSIMORUM
 HUIUSMODI
 IN HONOREM
 IN QUODAM
 MENSE

Nte Psammetichum regem Aegyptii non tantum de summa gentis iux antiquitate gloriabantur, sed omnium etiam hominum se primos esse existimabant. Ergo cupidus eius rei cognoscendæ Psammetichus quum nullum inuestigationis exitum inueniret: vt eo minus falleretur, experimento verum discere adgressus est. Duos enim humili loco et recens natos pueros in deserta casa concludi iussit, capris tantum ad lacandos eos atque educandos admisis. Biennio igitur exacto quum pastor, cui hoc negotium datum fuerat, aperiret ianuam atque intraret: porrectis ambo manibus obuiam ei procurrere ac *βέννη* exclamare coeperunt. Tradit hoc l. i. c. ii Herodotus: additque, regem eo cognito summa diligentia exquiri istam gentem iussisse, quæ hoc vocabulo vteretur; et quum Phrygum illud esse ac *panem* notare intellexisset, factum, vt his solis se posteriores Aegyptii, ceteris autem omnibus antiquiores crederent. Discrepat autem ab hac Herodoti narratione aliquantum Iustinus hist. Phil. l. i. c. i, inter Scythas hanc et Aegyptios de generis vetustate contentionem fuisse ex Trogo Pompeio referens: rationibus etiam adductis, quibus se gens vtraque tueri studuerit. Pro Phrygibus quidem id facere videtur, quod apud eundem Herodotum l. iv c. v ipsi Scythæ facentur, *νεώτατον ἀπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον, gentem suam omnium esse nouissimam*. Neque tamen eo minus cognoscimus allata apud Iustinum vtrobiq; argumenta: quia satis ingeniosa

niosa sunt ac Scytharum præsertim talia, vt non immerito suspi-
cari liceat, plures forte quam vnum inter eos Anacharsin fuisse.
Prædicabant autem Aegyptii, initio rerum, quum alia terræ
nimio seruore solis arderent, alia rigerent frigoris immanita-
te; ita, vt non modo priuæ generare homines, sed ne adue-
nas quidem recipere ac tueri possent: priusquam aduersus ca-
lorem vel frigus velamenta corporis inuenirentur, vel locorum
vitia quasitis arte remediis mollirentur; Aegyptum ita tem-
peratam semper fuisse, vt neque hiberna frigora nec æstiu
solis ardores incolas eius premerent, solum ita fecundum, vt
alimentorum in usum hominum nulla terra feracior fuerit.
Iure igitur ibi primum homines natos videri debere, vbi edu-
cari facillime possint. Contra Scythæ cæli temperamentum
nullum esse veculatis argumentum putabant. Quippe natu-
ram, quum primum incrementa caloris ac frigoris regionibus
distinguerit, statim ad locorum patientiam animalia quæque
generasse; sed et arborum atque frugum pro regionum con-
ditione apte genera variata: et quanto Scythis sit cælum a-
spèrius quam Aegyptiis, tanto corpora et ingenia esse durio-
ra. Ceterum si mundi, quæ nunc partes sunt, aliquando vni-
tas fuerit; siue illuies aquarum principio rerum terras te-
nuerit; siue ignis, qui et mundum genuerit, cuncta possederit:
vtriusque primordii Scythas origine præstare. Nam si ignis
prima possessio rerum fuerit, qui paulatim extinctus sedem
terris dederit: nullam prius quam septentrionalem partem
hiemis rigore ab igne secretam, adeo vt nunc quoque nulla
magis rigeat frigoribus; Aegyptum vero et totum orientem
tardissime temperatum, quippe qui etiam nunc torrenti calore
solis exæstuet. Quod si omnes quondam terræ submersæ pro-
fundo fuerint: profecto editissimam quamque partem decur-
rentibus aquis primum detectam, humillimo autem solo eam-
dem aquam diutissime immorata; et quanto prior quæque
pars

pars terrarum siccata sit, tanto prius animalia generare cœpisse. Porro Scythiam adeo editiorem omnibus terris esse, ut cuncta flumina ibi nata in Mæotim, tum deinde in Ponticum et Aegyptium mare decurrant. Aegyptum autem, quæ tot regum, tot sæculorum cura impensa que munita sit, et aduersum vim incurrentium aquarum tantis structa molibus, tot fossis concisa, ut, quum his arceantur, illis recipiantur aquæ; nihilo minus coli, nisi excluso Nilo, non potuerit: non posse videri hominum vetustate ultimam; quæ, siue ex aggerationibus regum siue Nili trahentis limum, terrarum recentissima videatur. Hæc vtriusque partis argumenta dicuntur fuisse: quæ quidem examinare iam momentoque suo ponderare instituti mei non est. Neque etiam operæ pretium fuerit hoc facere: quum per se pateat, vniuersam fere disputationem lubrico sane fundamento, id est, vulgari illi gentilium veterum errori superstrui, in quo etiam nunc Sinenses, Berneggero ad hunc ipsum Iustini locum obseruante, versari dicuntur, existimantes, non a Deo conditos initio homines, sed e terra stirpium instar ortos esse. Interim controuersix hic euentus erat, ut superatis Aegyptiis antiquiores Scythæ viderentur. Quod si verum est: aut in Scythiis inuenire poterat, quos inter Præadamitas suos, frustra alibi quæsitos, referret Isaacus Peyrerius; aut iam tum de annalium Aegyptiorum fide inter homines dubitatum fuit. Hi enim, quod ex Pomponio Mela l. i. c. ix discimus, iam ante Amasin, æqualem Cyri ac vix annis centum Psammethicho posteriorem, trecentos et triginta reges et supra tredecim millium annorum ætates referunt: mandatamque litteris seruant, dum Aegyptii sunt, quater cursus suos vertisse sidera; ac solem bis iam occidisse, vnde nunc oritur. Quod quam absurdum sit, nullo negotio intelligunt, qui diuinam sacrarum litterarum auctoritatem fatentur: et tamen auget hunc numerum Manetho, vir Aegyptius, et vetus quoddam chronicon apud Georgium Syncellum, Marshamo citante in Can. Chron. p. 2; et ita quidem auget, ut maior quam triginta et sex millium annorum summa

conficiatur. Quapropter haud adeo morabimur, si quid erroris et ineptiarum in hoc disputationis genere deprehendimus: sed partim tenebris fabulosissimorum temporum, partim etiam communi in patriam suosque benevolentiae tribuimus. Infantum enim naturaliter est homini amare patriam eandemque locis in orbe terrarum omnibus praeferre. Nec plane mirum id existimari debet: quum vel brutis animantibus sciamus regionem, qua innata sunt, semper dulciorem ceteris atque amabiliorem videri; et ferae iis montibus potissimum ac saltibus inhaereant, quos prima consuetudine sibi notiores reddiderunt. Ac pius etiam omnino est talis erga dulcissimum nomen adfectus, quod non modo casam partus consciam; non colles, campos, fluuium et adfuetam oculis regionem; sed parentes quoque, liberos, propinquos, familiares, ciues; adeoque adfectus omnes, siue, vt Cicero Offic. l. i c. vii scribit, *omnes omnium caritates* complectitur. Nimirum haec sunt praecipua tam beneuolae propensionis argumenta, et haec sunt fauoris causae: in quibus forte frustra sit, qui loci celebritatem aut amoenitatem semper velit quaerere. Nam suum cuique per se satis pulchrum est: nec magis ad Mycenarum nobiles muros Agamemnon properabit, quam ad Ithacam suam Vlysses. Et quamquam in asperrimis saxis niduli instar haec adfixa est: tamen, vt Homerus Odyss. l. i v. lviij docet, vel fumum eius surgentem videre magnam felicitatem interpretabitur; nihil motus nec fortunata Circes insula, nec amoenis Alcinoi hortis, nec delicato ac molli Calypsus secessu. Quae quum ita sint: quis erit, qui miretur, in laudes pronum esse adfectum eundem; et in arenam quoque descendere, si quam defensionem requirere patriae aut gentis existimatio ac dignitas videatur? Notum est illud Euripidis in Telepho apud Stobaeum serm. xxxvii:

*Ἐπάρτην ἔλαχες, κείνην κόσμος,
Τὰς δὲ Μυκῆνας ἡμεῖς ἰδίᾳ.*

Quod ita latine reddit Conradus Gesnerus:

Spartam sortitus es, istam orna:

Nos vero ex nostra parte Mycenae ornabimus.

Et

Et satis quidem bene hoc, si modo et illud Horatii serm. l. i. sat. i. v. cvi obseruetur:

*Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit consistere rectum.*

Quemadmodum enim non tantopere admirari peregrina quavis debemus, vt domestica nobis contentui sint: ita nec nostris adeo delectari rebus decet, vt aliena nobis plane fordeant; nec nisi cum grano salis, quod aiunt, accipiendum est hoc, quod apud eundem Stobæum legitur, Euripideum,

Ὁυ καλῶς Φρονεῖ,

Ὅτις πατρίδας γῆς ἀτιμάζων ὄρεσθε
Ἄλλην ἱπτανεῖ καὶ τροποισιν ἤδετασ,

Non recte sapit,

*Qui speretis patria terra finibus
Alteram laudat et moribus gaudet alienis.*

Nam circumpecte in hac re versandum et cautio adhibenda est, vt ad tolerabilem aliquam mediocritatem propensio nostra reuocetur. Quod si quis facere neglexerit: illum necesse est aut ingratum esse in patriam; aut in aliquod vitii genus delabi, quod peraccommodato πατριδομανίας vocabulo solemus appellare. Vtrumque non parum turpitudinis habet: et quemadmodum illud a foedisimo ἀφιλοσοφίας crimine vix abest, ita hoc animum prodit stolido vanitatis ac Φιλαντίας morbo laborantem. Quare omnino tenendum non modo, sed etiam distinguendum est, *quid patrie vere debeamus et quid sibi adfectus benignitas indulgere soleat*: ne qua in re deesse officio nostro videamur, neque in benevolentia modum excedere. Atque hoc pluribus iam et planius vellem demonstrare; nisi ipsum illud argumentum esset ac materia quinque sermonum, quos ante discessum ex Pædagogio Regio craftina luce habituri sunt totidem iuuenes eximii et studiorum academicorum haud indigni candidati; IOANNES ANDREAS Wiegleben / Gothanus; IOANNES GEORGIUS Siegenhirt / Atho-Belgicus; IULIUS GODOFREDVS Echliner / Guelferbyto-Brunsvicensis; THEOPHILVS FRIDERICVS Lindenberg /

berg / Lubecensis; et IOANNES VLRICVS CHRISTIANVS Stöppen /
Soltquellensis Palæomarchicus. In qua nominum dispositione
tempus potius, quo in disciplinam nostram traditi sunt singuli;
quam locum atque ordinem respicere placuit, vtpote quo pares
apud nos censerentur omnes solent; laborem autem ipsum sic inter
se partiti sunt, vt primus *de ipsa patria et officiis illi debitis*
carmine heroico latino; secundus *de excessibus amoris in pa-*
patriam latina prosa dicturus; tertius *exempla pædagogicæ re-*
centiora ex nationibus potissimum occidentalibus sermone pa-
trio soluto allaturus; quartus autem *ante, quam ad septemtri-*
onales populos progrediatur, in ipsos etiam Germanos inquisi-
turus; et quintus tandem *premissis obseruationibus totum hoc*
argumentum illustrantibus votoque pro salute et pace patriæ
concepto ceterorum commilitonum nomine gratias poemate ger-
manico illis *acturus sit*, quibus se debere omnes intelligunt,
ex quo erudiri bonis artibus in Pædagogio Regio cœperunt.
Sic extractis cras horis antemeridianis reliquum vtriusque diei
tempus ceteris disciplinæ nostræ alumnis cedit, diligentia ac
progressuum rationem non minus quam isti reddituris. Qui-
cumque igitur scholarum PATRONI, FAVTORES et AMICI sunt: eos
non possum quin publico Pædagogii Regii nomine etiam atque
etiam et cum debita obseruantia et officiorum pollicitatione ro-
gem, vt adiuuare hos conatus nostros honorifica præsentia sua;
et, quem sapius testati sunt, in bonas. litteras fauorem denuo
declarare ne grauentur. Ceterum non modo vt abeuntes æ-
que ac manentes in salutem patriæ adolescant: sed vt vniuer-
sas etiam terras Borussicas ex grauissimo vulnere recreet supre-
mus rerum arbiter; et, quem summæ spei REGEM PATREMQUE
eis dedit, cum Augustissima domo incolumem ac felicem quam
diutissime conseruet, ex animo omnes precamur. P. P.
Glauchæ ad Halam Magdeburgicam IV Cal. April. A. O. R.
CIC MDCCXIII.

CON-

CONSPECTVS AC SERIES
LVSTRATIONIS PVBLICAE

DIE XXX ET XXXI MARTII
IN PAEDAGOGIO REGIO
SVSCIPIENDAE.

CONSPECTVS AC SERIES
IVSTRATIONIS PARVICAR
DIE .VXX ET .XXXI MARTII
IN PABDAGOGIO REGIO
SVSCIPINDAE

EX ORATIONIBVS,
quæ utroque die ceteris lectionibus interferentur.
sunt,

I. Latina quatuor; et quidem

1. *De via consequenda felicitatis recte incunda* dicit *Fridericus Wilhelmus*, Liber Baro de *Hertzberg* / *Alrenburgicus*.
2. *De falso studiorum scopo* *Gotthilff Augustus Francke* / *Halenfis*.
3. *De latinitate obseruanda* *Ioachimus Ludolphus Binemann* / *Calbensis Palzomarchicus*.
4. *De causis redii scholastici in iuuenibus* *Carolus Detleuius Müller* / *Gultrouienfis-Mecklenburgicus*.

II. Græca vna, qua Ioannes Eduardus Ketter / *Smyrnenfis Asiaticus*, *damna recenset, quæ contemptum græcarum litterarum consequuntur.*

III. Germanica tres: vbi

1. *Virtutis exsilium sub Aretophili nomine fictione quadam poetica* exponet *Iustinus Tobias Döllner* / *Paniso-Lipsiensis*.
2. *Poeseos germanica præstantiam eodem fere carminis genere* *Samuel Gelschop* / *Hauelbergenfis Marchicus*.
3. *Causas dissimilium in discendo progressuum* *Ioannes Conradus Pommer* / *Venetus*.

IV. Gallica due: nam

1. *Inconstantiam vita humana sub imagine comædiæ delineatam* mirabitur *Nicolaus Ludouicus*, S. R. I. *Comes de Zinzendorff* et *Pottendorff* / *Dresdensis*. Et
2. *De studiis litterarum militia præferendis* dicit *Ludolphus Conradus Leberecht Hildebrand* / *Liber Baro de Löben / Berolinensis*.

His tandem accendendi sunt *Philippus Antonius Nieth* / *Coburgo-Francus*; *Laurentius Fridericus de Froreich* / *eques Pomeranus*; et *Vricus Conradus de Broitzen* / *Brunsvicensis*: qui finem cuiusque pensî debita beneuolis auditoribus gratularum actione facient.

Af 364^a

(1)

ULB Halle 3
001 602 721

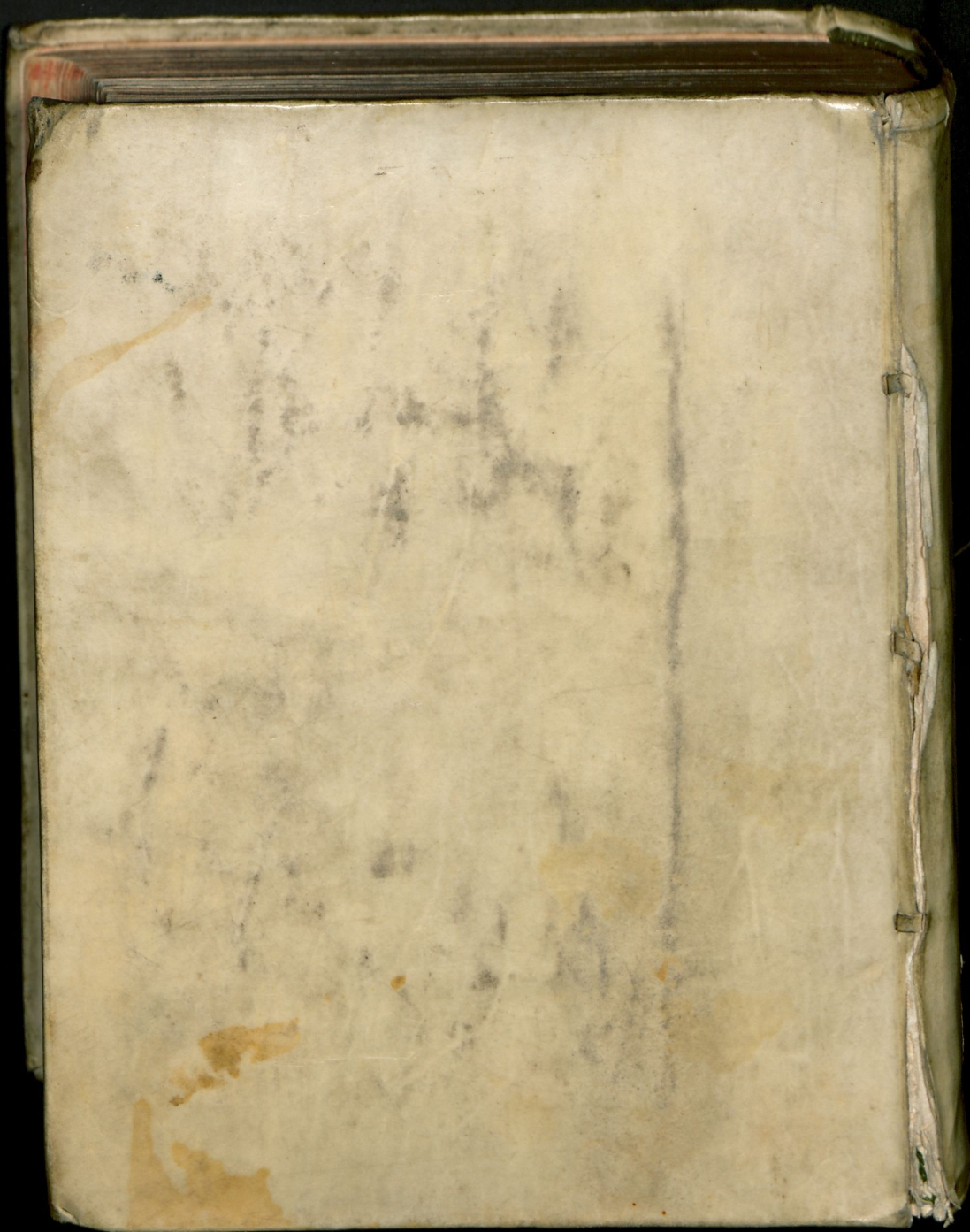

sb,

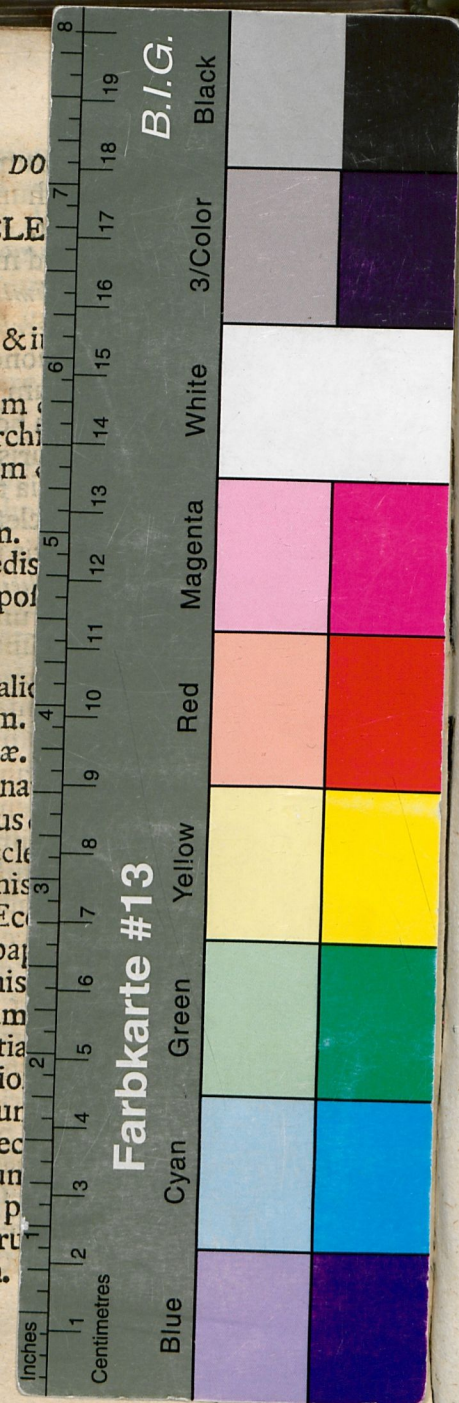
15

19

Q. D. B. V.
DIE XXX MARTII HORA VIII
QVINOVE SELECTAE CLASSIS ADHVC DISCIPVLI
VERBIS INTER COMMILITONES IN PAEDAGOGIO
REGIO VLTIMIS

DE PATRIDOMANIAS VITIO

DICENT
ATQVE SIC
PVBLICAM IVVENTVTIS SCHOLASTICAE LVSTRA-
TIONEM EODEM ET INSEQVENTI DIE AD HORAM VSQVE
XII ET POST MERIDIEM A II AD VI CONTINVANDAM
AVSPICABVNTVR.

IN QVO NEGOTIO
VT HONORIFICA PRAESENTIA SVA
SCHOLARVM

PATRONI, FAVTORES ET AMICI

EXCITARE TAM DOCENTIVM QVAM DISCEN-
TIVM INDVSTRIAM NE DEDIGNENTVR,
HVMANITER AC PEROFFICIOSE

ROGAT
HIERONYMVS FREYER,
PAEDAGOGII REGII INSPECTOR.